

LBRIS

We know
books

I.S. Cosman

Porțile se închid
la miezul nopții

TREI

- 7 23:50
- 25 Ziua 1: Mirajul Rio
- 46 Ziua 2: Și nu ne duce pe noi în ispită...
- 73 Ziua 3: Caca de perro
- 94 Ziua 4: Evita e bella
- 116 Ziua 5: La celălalt capăt al lumii
- 126 Ziua 6: Frumoasa și bestia
- 138 Ziua 7: „Fața nu vei putea să mi-o vezi, căci nu poate omul să mă vadă și să trăiască”
- 147 Ziua 8: Dacă nu vine muntele la Mahomed...
- 164 Ziua 9: Desobediencia
- 178 Ziua 10: Valparaíso mi amor
- 190 Ziua 11: „De-i dăm să bea, și-un munte o să danseze în soare”
- 201 Ziua 12: Copacul cu papagali
- 220 Ziua 13: Între mine și curcubeu stă doar abisul
- 245 Ziua 14: Sfântul Salvator de Jujuy
- 250 The End
- 254 *Mulțumiri*

23:50

Suntem în Anno Domini 2020, a douăzecea noapte a lui Marte, și tocmai am aterizat în Istanbul. Nu îmi dau seama dacă ultimele zile pe care le-am petrecut în sălbaticul ținut sud-american ar putea fi catalogate drept o capodoperă cinematografică ori un film îndoielnic, peste care s-a revărsat tot arsenalul de clișee hollywoodiene.

Panică, haos, suspans, o goană nebună din fața pericolului virulent, poarta care dă să se închidă și, în sfârșit, eroul regăsit dincolo de prag, salvat în ultima clipită. Un final cu *Happy End*, intuit de la bun început de spectator și totuși trăit cu emoție.

În aceste ultime ore am avut straniul sentiment că am pătruns fără de știre și fără de voie în chiar miezul acțiunii, manevrată din culise precum o marionetă de un regizor diletant. Și poate aș fi acceptat să iau parte la jocul actoricesc neinspirat, dacă mi-ar fi îngăduit cel puțin să răsfoiesc scenariul înainte de a striga: „Acțiune!”

Dar mai bine să prezint trama, firul gros și sinuos al acestei pelicule echivoce, să judece fiecare cu propria minte dacă producția își merită peșcheșul.

*

În urmă cu zece zile, pe fondul răspândirii noului coronavirus, statele Americii meridionale au decis sistarea zborurilor pentru Europa, închizând, la scurt timp, și granițele între ele. La acea vreme ne aflam în nordul Argentinei, pregătiți să trecem

hotarul chilian în Atacama și să continuăm călătoria spre țărmlul Caraibelor. Dar precipitarea situației, contaminată de infamul virus, ne-a anulat planurile de voiaj, obligându-ne să părăsim în mare grabă continentul. Eram nevoiți să ne întoarcem în România, evitând în același timp țările Europei.

Am achiziționat așadar singura variantă de zbor care ocolea Europa, dar ne aducea acasă. Pe 24 martie urma să luăm avionul din capitala Argentinei spre Istanbul și de acolo la Cluj. Doar că lucrurile nu s-au oprit aici. Descoperind câteva cazuri sporadice în nord, autoritățile argentinienne au dispus peste noapte închiderea provinciei, forțându-ne să urgentăm sosirea la Buenos Aires. Și cum stresul blocării frontierei creștea, ne-am spus că ar fi bine să zorim și zborul spre casă. Cea mai apropiată dată de întoarcere: 20 martie. Costul schimbării: 2 000 de dolari. Un nou bilet: 3 000, la clasa economic.

Am renunțat, cu speranța că în șapte zile nu se poate nici face, nici desface lumea. Dar ce mult ne înșelam, cel puțin în privința desfăcutului.

*

18 martie 2020, Buenos Aires. Tragem aer în piept, ușurați: oraș mare, oameni diverși, obrazul nostru smead de străin se pierde în capitala europenizată. Sau, lăsându-ne cu totul în voia imaginației, așa nădăjduim.

Lăsăm bagajele în apartamentul închiriat în inima vechiului cartier Palermo și pornim în căutarea unui restaurant de cartier, să prânzim. La câteva străzi de blocul cu doar cinci etaje, pierdut între clădirile acoperite de nori și drumurile curățate de ploaie, ni se descoperă un local cu oferta la vedere.

Intrăm. Ferestrele largi, îngăduind luminii nesigure să pătrundă, prin fanta tăiată, din lumea de afară în tăcerea grea a încăperii, au fost date la perete. Vântul suflă cu putere, singurul consumator vocal al tavernei, unde un bărbat stingher și-a găsit loc într-un colț. Ne așezăm, la masa alipită de canaturi.

Buenos Airesul, nu de mult dogoritor, a fost părăsit de atotputernicul astru, iar razele fierbinți care ne întâmpinaseră în urmă cu o lună s-au retras acum în spatele norilor. Din timp în timp, o rafală se izbește zgomotos de obloane, încrețindu-mi ca un desen creponat pielea. Înfrigurată și îngrijorată de o posibilă răceală, care ar putea fi cu ușurință pusă pe seama noii molime care bântuie omenirea, îl rog pe Adrian să facem schimb de locuri.

— S-a întâmplat ceva? întreabă ospătarul, un ins bine făcut, cu pomeți proeminenți, pentru care mâncarea este fără îndoială una dintre marile plăceri ale vieții.

— Soției mele îi este frig. Am schimbat locurile ca să nu înghețe, răspunde Adrian, râzând complice.

— Trebuie să ținem ferestrele deschise... ca să se aerisească, știți. Așa ni s-a cerut din cauza virusului, explică el cu o gravitate care ne șterge surâsul din colțul gurii, transformându-l într-un rictus incontrollabil.

— Nu-i nicio problemă, continuă Adrian, împăciuitor, încercând să îmblânzească tonul sobru pe care tinde să-l îmbrace conversația.

— Ar trebui să stați în unghiuri opuse, intervine în discuție domnul singuratic de la masa învecinată.

— Cum? întrebăm nedumeriți.

— Nu aveți voie să stați unul în fața celuilalt la masă, ci oblic. Acestea sunt recomandările guvernului.

BRIS books

Ne ridicăm și ne așezăm conform sugestiilor, privindu-l cu îndoială.

— Ne pare rău, dar nu suntem argentinieni și nu știam de aceste recomandări, se scuză Adrian, cu un zâmbet stânjenit, fără să știe sigur dacă necunoscutul ne-a adresat sfatul cu seriozitate sau dacă-i doar pus pe șotii.

— Dar de unde sunteți? ne interoghează intrusul, cu o mimică preocupată.

— Din România, răspunde Adrian, zâmbind din nou, voind parcă să-i alunge gândul terifiant că s-ar afla în preajma unor turiști abia sosiți dintr-o Italie puternic contaminată.

— Și de cât timp sunteți în Argentina?

— Ne aflăm în America de Sud de mai bine de două luni...

— Bine, bine, în America de Sud, dar când ați intrat în Argentina?

— În urmă cu două săptămâni. Am sosit prima dată la început de februarie, continuăm noi explicațiile, sperând că ele îl vor liniști pe musafirul nepoftit.

— Am mers în sud, în Patagonia, după care am trecut în Chile. Iar acum am revenit în Buenos Aires, fiind nevoiți să ne întoarcem în România, din cauza pandemiei.

Până mai ieri, asigurarea că am aterizat pe tărâm meridional înainte de apariția virusului pe continent le îndepărta orice neliniști băștinașilor din nordul țării, dar conlocutorul inopinat, de care ne leagă aceeași paloare în obraji, nu se lasă înduișat.

— În Chile? se arată din ce în ce mai contrariat preopinental nostru. Când ați venit din Chile?

— Acum paisprezece zile.

— În acest caz sunteți liberi, dacă ajungeați însă ieri, aș fi fost nevoit să chem poliția.

Cum în Chile cazurile de coronavirus se înmulțesc cu repeziciune, granița dintre cele două țări a fost închisă în urmă cu o zi și oricine intră în Argentina este nevoit să înștiințeze poliția locală, fără drept de a părăsi domiciliul.

— Suntem aici de două săptămâni, avem și ștampilă în pașaport cu data intrării, se grăbește Adrian să-i alunge orice dram de neîncredere.

Între timp apare ospătarul, rotund ca o sferă lipsită de imperfecțiuni, cu două farfurii pline ochi. Așază un platou în fața mea și celălalt dinaintea lui Adrian.

O tăcere binefăcătoare se așterne peste mesele părăsite de clienți. Înghițim cu greu. Bucatele se opresc în faringe înainte de a aluneca mai departe în esofag, în timp ce stomacul se frânge spasmodic. Vorbim din priviri și ne spunem că ar fi bine să ne luăm cât mai repede tălpășița și să nu mai dăm ochii cu strada.

Bărbatul singuratic, devenit pe nepusă masă un sfetnic neașteptat și prea puțin dorit, dă semne de plecare. Se ridică alene, își potrivește haina peste umerii lați, între care s-a strecurat un cap care încă se mai luptă cu încărunțirea, și ne adresează o ultimă privire, urmată de câteva vorbe pe un ton care vrea să sune conciliant:

— Aveți mare grijă pe unde umblați și cu cine intrați în vorbă. Mulți nu gândesc, iar frica îi face pe oameni violenți.

Fără a arunca o umbră de îndoială asupra frazelor revelatoare, achităm nota de plată și o zbughim în primul *supermercado* ieșit în cale, cu gând să umplem căruciorul cât pentru șapte zile.

— Va trebui să limităm ieșirile la strictul necesar, conchidem categoric, încredințați de riscul pe care îl ridică de acum orice întâlnire neprevăzută.

Magazinul alimentar în care am nimerit, de astă dată printr-o fericită întâmplare, este o afacere de familie de sorginte asiatică, dezvăluire care ne mai aplanează temerile.

Pentru a evita eventuale fraude, plata cu cardul în supermarketurile argentinienne trebuie însoțită de un act de identitate, ceea ce, în condiții normale, nu ne-ar stârni îngrijorarea. Însă, în situația de față, în care orice deconspirare îți poate atrage noi interogări, fluturarea pașaportului prin fața argentinianului suspicios și înfricoșat de plaga adusă de străin ne cam dă frisoane.

Din fericire, ochii migdalați și trupul scund al proprietarilor de prăvălie oferă priveliștea reconfortantă de care avem acum atâta nevoie. Fără îndoială că suferiseră și ei de pe urma panicii provocate de virusul importat din China (oricare le-ar fi fost țara de origine, pentru caucazian importă prea puțin, nefiind în măsură să facă diferența între vietnamez, taiwanez, chinez ori alt locuitor al vechii Asii), înainte ca italianul să devină sprietoarea turismului internațional. Ca atare, simțim o legătură nerostită între noi și acești „chinezi” ai Americii Latine.

Încărcăm coșul, asigurându-ne că hrana va acoperi întreaga săptămână a facerii, de la clipa dintâi până în ziua mult-așteptată a odihnei, și ne prezentăm la casă. Întindem cardul și pașaportul.

Femeia cu ochi bruni, alungiți spre părul care-i acoperă tâmpile, îl introduce în aparatul de taxare și așteaptă.

— E card de credit? ne chestionează ea.

— Nu, e de debit, răspunde Adrian.

— Aici apare ca fiind de credit.

Adrian deschide portofelul și întinde un alt card. Aceași poveste.

O chestiune supărătoare, întâlnită îndeosebi în magazinele alimentare și de care ne-am lovit încă de la prima noastră sosire

pe malul argentinian, o reprezintă sistemele electronice învechite, care identifică incorect cardurile internaționale, respingând tranzacția.

Ne scotocim prin buzunare, dar cei o mie de pesos care ne-au mai rămas nu pot acoperi speranțele pe șapte zile. Vârâm în plasă cele câteva alimente pe care le putem achita în numerar și părăsim descumpăniți prăvălia foștilor confrăți chinezi.

Întorși la apartament, îngrijorarea crește exponențial în timp ce derulăm în cap filmul viitorului: trebuie să găsim un *cambio* și să facem rost de bani lichizi, pentru a evita pe viitor legitimarea sau respingerea cardului de aparatele deficitare; apoi ar fi cazul să contactăm Ambasada României să ne anunțăm prezența. Și nu doar situația din Argentina ne ridică mari semne de întrebare, ci și cea din Turcia. Escala de douăzeci și patru de ore în Istanbul ne obligă fie să dormim în terminal, fie să pășim pe teritoriul turc, iar o creștere a cazurilor de COVID ne-ar trimite în izolare instituționalizată, odată sosiți în România. Dintr-odată, șapte zile ne apar ca o mie de ani.

La numărul consulatului român din Buenos Aires răspunde un „dispecer” din București, înspre care s-a redirecționat apelul și care, deloc surprinzător, nu are habar de ceea ce se întâmplă în Argentina. Prin urmare, singura soluție pentru a lua contact cu reprezentanții ambasadei ar fi să ne prezentăm în persoană, străbătând cei patru kilometri până la sediul consular și evitând să dăm ochii cu poliția.

Din fericire, cu ambasada din Ankara avem mai mult noroc. Ne răspunde un oficial al României, însă veștile nu sunt nici aici încurajatoare. Suntem sfătuiți ca, odată aterizați în Istanbul, să nu părăsim zona de tranzit, în caz contrar vom fi carantinați paisprezece zile de statul turc.

Totuși șansa nu ne părăsește definitiv și descoperim că în imensul aeroport proaspăt construit s-a ridicat și un hotel. Cel puțin nu vom dormi pe scaunele terminalului, ca un personaj de film interpretat de Tom Hanks.

Ușa camerei de salvare rămâne încă descuiată, iar noi ne strecurăm tiptil, pentru a nu trezi monștrii tupițați în unghere.

Spre seară ni se dezvăluie o adresă de e-mail înregistrată pe pagina de internet a Ambasadei României din Argentina. Profităm, trimițând o scrisoare concisă, specificând datele de contact și de zbor și rugămintea de a ne păstra în evidență în cazul în care... nici noi nu suntem lămuriți de ce: care ar putea fi împrejurările care să necesite intervenția providențială a statului român?

La miezul nopții, odată cu primul cântat al cocoșului, chiar paradisul își deschide larg porțile, lăsând să se întrevadă sclipirea viitoare a zorilor. Schimbarea datei de plecare la Istanbul este acum posibilă pentru doar... 200 de dolari! Să fie un virus în sistem, o minune dumnezeiască ori un gest de profundă compasiune al celor din conducerea companiei turce de aviație?

Ce importanță mai are? Căutăm febril pașapoartele și cardul bancar, care ne-a ridicat atâtea probleme, introducem datele și așteptăm... „Tranzacție acceptată!”

— Am reușit! izbucnim cu vădită emoție.

Nu mai trebuie să umblăm haihui după bani și mâncare, nici să străbatem orașul în căutarea ambasadei.

Adormim liniștiți cu gândul că au mai rămas doar două zile.

*

19 martie 2020. Măine seară vom zbura spre casă. Înștiințăm gazda că vom părăsi apartamentul mai devreme decât era programat și rezervăm o noapte la hotelul claustrat în terminalul aeroportului din Istanbul. Împăcați cu soarta, ne trântim pe canapea, așteptând să ruleze ultimele ceasuri ale voiajului sud-american și filmele selectate din lista de Netflix. Când... sună telefonul.

— Bună ziua! Sunt consulul României la Buenos Aires, doamna... și se prezintă cu nume și prenume. Văd că nu ați citit recomandările Ministerului Afacerilor Externe cu privire la deplasările în afara graniței în această perioadă, ne dojenește ea.

— Suntem plecați din țară încă de la începutul lui ianuarie, începe Adrian relatarea călătoriei noastre îndelungi și explicațiile menite să aducă lumină în privința motivelor pentru care ne aflăm în Argentina în prag de pandemie.

Doamna consul pare să se lase înduplecată și continuă anunțul.

— Avem informații, neconfirmate încă oficial, că începând de mâine Argentina va intra în carantină. Am primit e-mailul dumneavoastră în care menționați că aveți avionul de întoarcere pe 24 martie. Din păcate, ar putea fi prea târziu.

— Între timp am reușit să schimbăm zborul, intervine Adrian. Vom pleca mâine seară.

— A, bun! În acest caz vă sfătuiesc să mergeți astăzi la aeroport și să rămâneți acolo până la decolare.

Tocmai ce s-au desfăcut lacătele paradisului, când storurile grele și groase coboară din nou. Strângem lucrurile în grabă și le îngheșuim în bagaje, printre neliniștile care se instalează între haine și gânduri. Îi transmitem din nou proprietarei că vom părăsi locuința, chiar mai curând. Ne sugerează să lăsăm cheile

pe masă, dar să avem grijă la sistemul de încuiere și descuieră al ușii de la intrarea în bloc, care funcționează doar cu cheie.

Încălțați și echipați, cu rucsacurile în spinare, ne pregătim să chemăm un Uber. Ne oprim însă în prag, șovăitori și îngândurați:

— Avionul decolează abia mâine-seară, prin urmare ar trebui să petrecem noaptea și ziua care-i urmează în aeroport; după care ne așteaptă șaisprezece ore de zbor, cel mai probabil nedormite.

Pentru mine ar fi un efort peste puteri, un deziderat mult prea ambițios. Mă întreb cum îmi voi gestiona glicemia și insulina în aceste zile ostenitoare. Și apoi, în caz că se impune carantina și se suspendă zborul, am putea rămâne blocați în aeroport.

Ne întoarcem din ușă și depunem bagajele înapoi pe podea.

— Ar fi nechibzuit să mergem acum la aeroport fără un plan de rezervă, rostim într-un sincron hotărât.

Ne expunem dilemele într-un mesaj elaborat și o rugăm pe doamna consul să ne dea de știre dacă putem întârzia plecarea pentru a doua zi, chiar sub escorta poliției dacă va fi nevoie.

„Alternativa escortării este improbabilă, ținând cont de puhoiul de probleme care s-a revărsat asupra oficialilor“, vine răspunsul. Dar o certificare din partea ambasadei, care să motiveze deplasarea în caz că suntem luați la întrebări, ar fi mai realistă. Ne asigură că ne va da de veste de îndată ce va afla ora când bate gongul de începere a carantinei.

Ne reocupăm locurile pe canapeaua din stofă albă, ușor îmbătrânită de vreme, și lăsăm televizorul să zumzăie pe canalul de știri. „La ora 16.00 președintele va citi decretul de închidere a Argentinei“, proclamă cezarin anunțul din colțul din dreapta al ecranului. Ne punem totuși nădejdea că ne va acorda un răgaz

de 24 de ore, ceea ce ne-ar permite să ajungem în timp la aeroport, fără a mai fi nevoiți să înnoptăm pe băncile terminalului.

Între timp, o confirmare a zborului de mâine-seară din partea companiei aeriene turce ne-ar mai alina tumultul. Încercăm să îi contactăm, însă liniile sunt mereu ocupate.

— Ce-ar fi să vorbim cu Carla și Fernando? Ne-au mai salvat o dată, poate ne vor putea ajuta și acum, îi spun lui Adrian, cu o urmă de speranță.

Tânăra pereche, stabilită de câțiva ani la Buenos Aires și de care ne leagă o prietenie apărută pe neașteptate în ultimele zile petrecute în nordul Argentinei, s-a dovedit un sprijin providențial în acele clipe de confuzie și schimbări intempestive care au urgentat sosirea noastră în capitală.

Îi scriu Carlei, rugând-o să ne înștiințeze dacă le parvin vești referitoare la instituirea carantinei. Îmi răspunde imediat, confirmându-mi temerile și sfătuindu-ne să mergem numaidecât la aeroport, pentru a schimba zborul pentru astă-seară.

Sărim în picioare cu un tremur nehotărât și ne echipăm din nou de drum. Dăm să ieșim, când îmi dau seama:

— Cheile de la apartament trebuie să rămână aici. Dacă nu izbutim să plecăm azi, vom rămâne pe străzi.

— Merg numai eu, vine Adrian cu propunerea. Dacă reușesc să schimb biletele de avion, iei un taxi și vii la aeroport.

Un gând încurajator care ne dă noi aripi, doar că zborul se frânge brusc, oprit de un cadru invizibil, imposibil de trecut.

— Cum facem cu bagajele? Ar trebui să le cobor în fața blocului, să fixez poarta să nu se închidă, să revin la apartament, să las cheile pe masă, să chem un Uber și să fug înapoi în stradă înainte ca cineva să-și facă apariția și să-mi trântescă ușa în nas.

— Așa-i, zice Adrian, dus pe gânduri.